

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון י"ד - פרשת שמיני תשפ"ד

ומהימנים, רק הם נחשבים 'אמיתותה של תורה'.
ומה הם היתדות עליהם ניתן לסמוך?
'במים' - על פסוקי התורה, הנקראת 'מים'.
'במים' - אלו המשוניות והגמרות, דברי חז"ל, שהם נחשבים כמים שאין להם סוף.
'זבוחים' - אלו מפרשי התורה שכתב והתורה שבעל פה.
רק אותם תאכיל, כי רק הם איתנים ומדימנים כדי לבנות עליהם חידושי תורה, שיכונו לאמיתותה של תורה.

יום חמישי

נטילת ידים לפני מצוה - מעניקי הקדושה

בני ישראל הם עם סגולה, יש להם מעלה על פני שאר אומות העולם, בזה שהם מתקדשים ונטהרים, כמו שנאמר בפרשת קדושים (ויקרא ז' כ) 'והתקדשתם והייתם קדושים כי אני ה' אלוהיכם'.
ואכן, מאז ומתמיד היו ישראל בכל הדורות מצוינים במידה זו: שמירת התורה.
מין 'אביר יעקב' מרחיב בספרו 'גנוי המלך' (תיקון הברית מה) בענין זה, ומביא דוגמה טובה לקדושתם של ישראל, בכך שהם מקפידים על 'נטילת ידים' לפני מצוה.

וביאור הענין, כי מחמת קדושתה של המצוה, צריך אדם המבקש לקיים אותה, לטהר את עצמו, ולכן הוא נוטל את ידיו, כדי להעביר את הטומאה השוכנת עליו, כי מים מסוגלים להעביר את זוהמת הגוף הנפש.
ומוסיף רבינו, שבנטילת ידים יש מעלה נוספת, כי כאשר אדם ניגש לנטול את ידיו לפני מצוה, אז ממילא הוא מתבונן במה שעושה, ומעורר בעצמו מחשבות קדושות, לקראת המצוה אותה הוא עומד לקיים.

כלומר, נטילת הידיים היא דרך נוספת לעורר את האדם לקראת מה הוא הוא ניגש? לקראת מצוה! ולא לקראת מעשה סתמי שאין בו תכלית, ואין בו קדושה.
לפי זה, מוסיף רבינו 'אביר יעקב', אפשר ללמוד את דרשת חז"ל בגמרא בבבא מציעא (נ"ג) על הפסוק בפרשה שלנו: **'והתקדשתם - אלו מים אחרונים'**.

ולכאורה קשה, מה ההשוואה בין ענין הקדושה לבין נטילת ידים? ומדוע נטילת ידים לפני סעודה נקראת בלשון 'קדושה'?
אולם כעת ברור, הפסוק רוצה לרמוז על קיום המצוות הקדושות, ונטילת ידים היא חלק חשוב ועיקרי בקדושת המצוות, וההתעוררות של האדם לקראת קדושה זו.

יום שישי

דע לך, הכל מהשי"ת!

רבינו 'אביר יעקב' מבאר בספרו 'פיתוחי חותם' בפרשת ויקהל, את ענין האמונה בעניני הממון, לדעת שהכל מאת השי"ת, כי אנהו רואים שיש אנשים חכמים מאד שלא מצליחים להרויח סכף, ולעומתם ניתן לדראת אנשים טיפשים ועודי כשרונות שמצליחים להשיג ממון רב.
ומזה ניתן להוכיח שכל חלוקת הממון בעולם, מי יהיה עני, ומי יהיה עשיר, כמה כל אחד ירויח, וכמה הוא יפסיד - הכל בגזירת שמים.

ומוסיף 'אביר יעקב', שכאשר אדם 'פנים את הנקודה הזו, ויבטח בהשי"ת בכל עניני הפרנסה, תהיה לו תועלת נוספת: כי הוא לא יטרח יותר מדאי להשיג ממון, וממילא יהיה לו יותר זמן לעבודת ה', לתפילה וללימוד תורה. כי מי שרודף אחרי הממון, בלי גבול, אין לו פנאי לעסוק בעבודת ה'.

בפרשה שלנו, מוסיף על כך רבינו בספרו 'פיתוחי חותם', לרמוז בפסוק **ואת אלה תשקצו וגו'**, על רדיפת ממון מוגזמת, שמסמאת את עיניהם של בני אדם ומטמטמת את לבם, ומבטלת אותם מעבודת ה'.

וכך תיפרש הפסוק:

ואת אלה תשקצו מן העוף, לא יאכלו שקץ הם' וגו' - עוף' רומז לממון, כי הוא בגימטריא 'ממון', וכוונת הפסוק לרמוז בזה, שלעתים יש בממון רעה משוקצת, כאשר בן אדם חושב שאם הוא יטרח עוד ועוד להשיג אותו, אז הוא יהיה עשיר.

ועל זה הוסיף ואמר: **לא יאכלו, לא יאכלו**, אותו ממון, שמשגיג אדם בטרחה מוגזמת ויתירה, הוא לא יישאר אצלו, כי אם נגזר עליו משמים שלא ירויח אותו, אז הוא יאבד לו, הוא יפסיד אותו. ואין דרך להתחכם על גזירת שמים עם טרחה גדולה או השתדלות מעבר לצורך.

יום שלישי

2.400.000 פירושים יש לתורה

כידוע, יש שישים ריבוא פירושים לכל דבר בתורה. ומציונו גם, שאת כל שישים ריבוא הפירושים הללו זכה והשיג משה רבינו עליו השלום, וכמו שאמר חז"ל, שמשא רבינו ידע אפילו כל מה שעתידי תלמיד ותק לחדש בכל דור ודור.

וטעם הדבר, כי נשמתו של משה רבינו כוללת את כל נשמות ישראל, וממילא הוא מחובר לכל דבר-תורה שעתידי כל אחד ואחד מישראל לחדש, ואת כולם השיג בשרשו נשמתו הגבוהה.

האריז"ל (שער רוח הקודש, הקדמה ג) מבאר את סוד ענין 'שישים ריבוא פירושים לתורה', שכל הנשמות של בני ישראל נחצבו מתוך התורה, ולכן התורה היא אחת, וכל ישראל הם 'גוי אחד'. והוסיף עוד האריז"ל, ששישים ריבוא פירושי התורה מוכפלים בארבעה חלקי התורה, פשט, רמז, דרש, סוד'. כלומר, בכל אחד ואחד מהם, יש שישים ריבוא פירושים (נמצא שבתורה בכללותה יש שני מליון מאתיים וארבעים אלף פירושים). ואת כולם השיג משה רבינו עליו השלום, בשרשו נשמתו הגבוהה, הכלולה מכל נשמות ישראל.

רבינו 'אביר יעקב' מביא בספרו 'מחשוף הלבן' על הענין הזה רמז נפלא שאמר הגאון רבי נתן שפירא, בספר 'מגלה עמוקות' (ואתחנן), על הפסוק בפרשה שלנו **'ואת שעיר החטאת, דרש דרש משה וזנה שרף'**, שהמילה 'שרף' היא ראשי תיבות 'שישים ריבוא פירושים', וכוונת התורה לרמוז בזה כך:

'דרש דרש משה' - כל הדרשות והפירושים הרבים שיש בתורה, להם זכה וזנה שרף.

'וזה שרף' - אלו הם שישים ריבוא הפירושים, הרמוזים בתיבת 'שרף' [שישים ריבוא פירושים].

מוסיף רבינו 'אביר יעקב', שלגבי התוספת שהביא האריז"ל, שבכל אחד מחלקי פירוש התורה יש שישים ריבוא, אנהו מוצאים רמז נוסף בפסוק הזה, שמלבד המילה 'שרף', גם המילה **'שעיר'** עולה בגימטריא כמנין **'שרף'**, הרי כבר פעמיים יש רמז לשישים ריבוא, ואם נחשב גם את המילים **'דרש דרש'**, שהם ראשי תיבות **'שישים ריבוא פירושים'**, והם נכפלו בתורה, הרי עוד פעמיים רמז לשישים ריבוא הפירושים.

נמצא שיש ארבע פעמים בתורה רמז לשישים ריבוא הפירושים, והם כנגד ד' עמקי התורה, פשט רמז, דרש וסוד, שבכל אחד מהארבעה חלקים יש שישים ריבוא, כדברי האריז"ל.

יום רביעי

כיצד מכוונים לאמיתותה של תורה?

כאשר קיבלו בני ישראל את התורה במעמד הר סיני, עמדו שישים ריבוא תחת ההר, וכל אחד ואחד מישראל קיבל את החלק שיש לו בתורה הקדושה.

לא רק יוצאי מצרים קיבלו זאת, אלא כל נשמות ישראל עד סוף כל הדורות, עמדו שם וקיבלו את החלק המיוחד להם בתורה. כל אחד קיבל את החלק הייחודי שלו, שהוא עתידי לחדש בתורה, ואין אף אחד אחר בעולם שיוכל לחדש את החידוש הזה, אלא רק הוא לבדו. ולכן, כל אחד מישראל שמחדש דבר בתורה, צריך לדעת שבעצם החידוש הזה כבר נתחדש במתן תורה, וניתן לו אז באופן אישי ומיוחד, וזה שמור לו זה 'שלו', ואין לאף אחד אחר חלק בזה.

נמצא, שמתן תורה לא היה אירוע חד פעמי, אלא הוא ממשיך ומתחדש בכל יום ויום, כאשר לומדי התורה מתייגעים ועוסקים בה, ומחדשים בה דבר, אז כאילו 'מתן תורה' מתרחש שוב ושוב, בכל דור ודור, גם בדרו שלנו.

על פי זה, בספרו 'פיתוחי חותם' מוסיף ומהיר מן 'אביר יעקב', כי מי שלומד תורה מוכרח לדעת את הענין הזה, וממילא יבוא לידי פחד, ויבין איזו אחריות גדולה רובצת על כתפיו, כי בשעה שהוא מתייגע ומחדש חידושי תורה, הרי הוא חלק מ'מתן תורה' שהיה במעמד הר סיני, עם הקולות והאש וכדו'.

ולכן יש להזהר מאד לחדש רק חידושים שמיסודים על פסוקי התורה, על מאמרי חז"ל, ועל יסודות מהימנים בחלקי התורה שכתב. כך יזכה לכוון לאמת, ולחדש חידוש אמיתי, השמור לו ממעמד הר סיני.

זה נרמז בפסוקי הפרשה שלנו:

'את זה תאכלו מכל אשר במים' - מים' זה תורה, כמו שאמר בגמרא (בבא קמא יז), והמחדש בה חידושים, הוא הזוכה 'לאכול' מהפירות. אמנם, לא מכל דבר הוא יכול לאכול, אלא רק **'כל אשר לו ספיר וקשקשת'** - כלומר, רק חידושים שבנויים על יתדות איתנים

יום ראשון

קבלת הדין באהבה

מין 'אביר יעקב' מסביר בהרחבה את מעשיהם של נדב ואביהוא, בניו של אהרן הכהן, שחטאו שחוקרבו את זרה לפני ה'. וכן הוא מבאר בספרו 'מחשוף הלבן':

לכני אדם פשוטים כמנונו, אין שום דרך להבין את מעשיהם של הצדיקים, הן המצוות שלהם, והן במה שנראה לכאורה כמו עבירות וחטאים. ואפילו בדברים שהתורה מחשיבה כלפיהם 'חטא', הכל הוא לפי דרגתם ומעלתם, אבל כמובן שאין זה 'חטא' במובן הפשוט. וכמו שאמר חז"ל פעמים רבות האומר צדיק זה חטא - אינו אלא טועה, כי זה לא חטא כלפי כל אדם, אלא רק לגבי מעלתו של הצדיק הזה, הקב"ה מדקדק עמו מאד, כחוט השערה, ולכן יש פגם כל שהוא במעשיו.

ובכך מסביר האביר יעקב גם את שתיקתו של אהרן הכהן, אחרי ששני בניו מתו בגין שתיקה זו קיבל אהרן שכר גדול, שהדבור התייחד אליו, הוא זכה שהקב"ה יצווה אותו בפרשת 'שתי יין' שאסורים להכנס אל הקודש.

ויש להבין את זה, מה המעלה הגדולה כל כך של אהרן, שבגללה הוא זכה לכך? הרי בניו לכאורה חטאו, ומידת הדין פגעה בהם, והעונש הזה הגיע להם בצדק, ומה המעלה הגדולה ששתק על העונש הזה? וכי הוא היה יכול להתרעם על כך, הרי 'הכנסת להיכל בלי רשות חייב מיתה'?

אלא, מבאר האביר יעקב, על פי דברי האריז"ל (שער הפסוקים), שנדב ואביהוא היו צדיקים גדולים, וכוונתם היתה לשם שמים, כדי לתקן תיקונים גדולים, אלא שלא עלתה בידם, והוא מאריך שם על פי סוד, מה היתה כוונתם לתקן ולפעול, ומה לא הצליחו לתקן.

ולפי זה היה לאהרן הכהן מקום לסבור ולטעון, שלא הגיע העונש הזה לבניו הצדיקים, כי הרי הם התכוונו לשם שמים.
ובכל זאת לא פצה את פיו, אלא **'ידום אהרן'**, שעמד דומם ושותק, וקיבל עליו את גזירת שמים באהבה.

כל שתיקה מופלאה זו ראו היה לקבל שכר גדול שכזה.
רבינו מוסיף בזה רמז מופלא ונשגב, שהרי אם נשנה את סדר האותיות במילים 'ידום אהרן', נוכל למצוא את המילים 'רומה אדוני', ובא לרמז שאהרן שתק בגבורה גילאית, למרות שידע שבניו התכוונו במעשיהם לרומם את שם ה'.

יום שני

עיקר התורה - כשותקיים מצוותיה

אומרת המשנה בפרקי אבות (פ"א מ"ז): לא המדרש עיקר אלא המעשה. כלומר, רמז תועלת בדברי התורה לבדה, אם האדם לא לומד ממנה לקח להתנהגותו בחיי היום-יום.

רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' דורש ומרחיב בענין זה, ואומר, שאם על כל אדם נאמרה המשנה הזו, על אחת כמה וכמה שהיא אמורה כלפי אדם שמורה הוראה ברבים, רב לתלמידיו. שאם הוא לא מקיים את מה שהוא דורש ומלמד לתלמידיו, בודאי שאין תועלת בלימוד שלו.

ולא זו בלבד, אלא שיש גם חילול ה' במעשיו, כי כולם רואים שרב חשוב כמותו, שדורש ברבים דברי תורה, והוא עצמו לא מקיים את מה שהוא דורש לאחרים, וממולד בתורה אותה הוא מלמד.

על ענין חשוב זה הזהירה התורה בפסוקי הפרשה שלפנינו:

וידבר ה' אל אהרן לאמור, יין ושכר אל תשת, אתה ובניך, בנואכם אל אוהל מועד וגו'.

המילה **'אהרן'** עולה בגימטריא כמנין המילה 'המורה', לרמז על הרב המורה את התורה לתלמידיו.

והזהירה התורה: **'יין ושכר אל תשת'**, כלומר, את היין, שזו התורה, המשולה ל'יין', **'שכר אל תשת'** - אל תשתה אותה בשכרות ובחוסר רצינות, ואל תלמד אותה באופן שייצא מלימודך קלקול, כמו שיכור שמלמד ברחוב ומתנודד מצד לצד, והדרך שלו עקומה ולא ישרה.

והוסיפה התורה להזהיר את הרב המלמד תורה לאחרים: **'אתה ובניך איתך'**, כי דרכו של הרב, שהוא משפיע על בניו, כלומר, על תלמידיו, והם לומדים ממנו כיצד להתנהג, ולכן חובה עליו להזהר שבעתיים, לנהוג כפי מצוות התורה אותה הוא לומד ומלמד.

ואז, **'בנואכם אל אוהל מועד - ולא תמותו'**, כשייכנס לבית המדרש, שהוא נקרא 'אוהל מועד', ובו הוא ילמד תורה לתלמידיו, וילמד אותם דוגמה אישית כיצד הוא מקיים את מצוותיה, 'ולא תמותו', לא יחא לימודו לריק, אלא תהא תורתו 'תורת חיים', תורה שמביאה לידי מעשה, תורה שמחיה את לומדיה.

